

Els pasdobles de Don Dionisio (pare i fill)

Jovi Vidal

Si recordeu l'any passat vaig publicar el llistat de peces morocristianes dedicades a *filas*, persones, llocs i institucions de l'Olleria. En total presentava 69 obres de diferents compositors tant locals com d'altres llocs. I ja deia que lògicament no era un llistat tancat i que aquest aniria ampliant-se, principalment, per composicions noves que vorien la llum i que després indicaré; però també, oh grata sorpresa! Per peces encara més velles a les assenyalades l'any passat!

Aquestes peces que hem trobat són els pasdobles que va compondre el mestre i director de la Banda de Música Santa Cecília de 1946 a 1976, el creador de l'escola musical olleriana i que per això porta el seu nom, Don Dionisio Pedro Estarrelles. Conta l'amic Pepe Aparici¹ en el llibre de la Societat Escola Musical Santa Cecília amb motiu del seu 125 aniversari, que Don Dionisio una vegada obtinguda la plaça de Director de la Banda per oposició dins del cos de Directors de Bandes Civils de l'Estat ací mateix a l'Olleria va haver de captar ell mateix a xiquets que volgueren formar part de la banda i després va haver d'encarregar-se personalment de la seua formació musical, una tasca molt laboriosa, sens dubte, en aquell moment de post-guerra.

Don Dionisio ja havia estat des del 1943 encarregant-se de la formació musical de la banda com a mestre, càrrec que també exercia en la seua població natal, Sollana. Una vegada obtinguda la plaça superior de director a l'Olleria, s'instal·laria definitivament a la nostra població i no l'abandonaria fins a la seua jubilació, com hem dit en 1976. De la seua mà la banda va obtenir diferents premis d'interpretació, 1r premi en Albaida en 1947; 2n premi en Madrid en 1953; 1r premi en Alcoi i 2n premi en Xàtiva en 1956; 2n premi i premi de direcció en Alberic en 1959; i en 1960 2n premi en Pego. Lamentablement, va faltar el 1978 amb 72 anys d'edat. Eren anys difícils, però no per això va aconseguir que la banda assolira un nivell comparable a al seua figura i saviesa.

Per tant, van ser 30 anys continuats en el càrrec director i, sobretot, mestre de tot tipus d'instrument, clarinet, la seua especialitat, flauta, trompeta, bombardí, piano, percussió, etc. I de la seua mà es van formar tots els músics ollerians d'eixa dilatada etapa; els pares i avis dels músics o educans que hi ha ara mateix a qualsevol de les tres bandes i també d'algú veterà que encara aguanta estoicament.

¿Quins són eixos pasdobles dels quals no s'enrecordava, pràcticament, ningú i sinó és pel testimoni gràfic del llibre de Pepe Aparici i per l'ajuda dels fills de Don Dionisio, Mercedes, Dioniso, Leonor i Pepita, no en sabriem res? Ací tenim el llistat, en total són 6 pasdobles.

- "Pluma en ristre" compostat en Sollana en 1940.
- "Los chicos"

---

¹ Aparici, Pepe. "125 años de Música en l'Olleria. 1880-2005" Edició Ajuntament de l'Olleria. Regidoria de Cultura. L'Olleria 2006.

- “Carrera de obstáculos”
- “Olleria”
- “A Mercedes”
- “Caps desgavellats” rebatejat com a “Salvador Alsina”.

El primer és un pasdoble escrit en Sollana i interpretat en alguna ocasió per la banda d'aquell mateix poble natal del mestre. En principi, no té més relació amb el nostre poble que el haver estat compostat per Don Dionisio. Pepita encara conserva la partitura original. Dels dos següents, “Los chicos” i “Carrera de obstáculos” que ens afecten més de prop podeu vore a les imatges les partitures originals que també conserva el fill del mestre i del mateix nom Don Dionisio de Pedro que amablement ens ha passat les fotografies. Una gran troballa que ens ompli d'alegria.

Com veuen són pasdobles manuscrits i escrits amb ploma i tinta, com es feia antigament. Aquest pasdobles senzills van ser compostats amb la idea que els joves educans apreneren i els tocaren pel carrer i estaven adaptats al seu nivell. Tant un com l'altre estan dedicats a eixos joves i els títols ja de per sí són significatius. Sobretot, “Carrera de obstáculos” fa referència a l'esforç dels xiquets i del propi mestre per crear un bon planter musical a l'Olleria. Poden vore la foto de la Banda pel carrer la Cendra on es barretgen músics més grans amb xiquets de 9 a 12 anys. Fins i tot un dels menuts, segurament Antonio Borrás amb 9 anys, no pot ni portar el bombo i l'han d'ajudar.

Podria ser que eixe passacarrer fos el que es va celebrar el dia 22 de Novembre del 1951 amb motiu del Concert de Santa Cecília. L'esdeneviment per si mateix ja justificava tindre en aquells temps una càmera a punt per fer la fotografia. El concert es va celebrar en el Cine Cervantes i en ell es presentaven els nous músics que entraven en la banda i que en total eren 19 xiquets de 9 a 15 anys. Poden llegir els noms dels xiquets i reconèixer-los hui en dia. En el programa d'eixe concert podem llegir que es van tocar els dos pasdobles esmentats i a banda un altre que duu per títol “Olleria” i del qual no en sabem res més. Llàstima que no tinguem la partitura perquè, sens dubte, és la primera composició dedicada a tot el poble en conjunt.

D'altra banda, “A Mercedes” és un pasdoble dedicat a la dona del mateix Don Dionisio de nom Mercedes i que va compondre uns anys més tard als anteriors i segurament amb més nivell musical que els anteriors. Es pensa que mai es va arribar a interpretar-se en públic, possiblement per tindre una mica de vergonya el mateix compositor. No ho podem assegurar perquè no tenim cap documentació més.

I com veuen, més tard escriuria “Caps desgavellats-Salvador Alsina”. Un pasdoble que alguns músics encara recorden, com ara Vicente Sala o Juan Micó, de l'Agrupació Musical “La Nova” i que el van interpretar en més d'una ocasió. Pepe Aparici fins i tot diu que es cantava i tenia una lletra que començava així “Caps desgavellats *mos* diuen sense raó...”. Segurament com que era un títol un poc estrambòtic i més ficat amb el cor que amb el cap, el mateix mestre li va canviar el nom i li'l va dedicar al president de la Banda Santa Cecília en aquell moment, Salvador Alsina.

Crec que recuperar ara mateix estos pasdobles és engradir el nostre bagatge cultural i, sens dubte, seria una alegria per a la família, i per a tots aquells músics que encara viuen i van tindre l'oportunitat d'estrenar-los, tornar-los a escoltar en un concert pròxim.

A més, com feien referència en el títol d'aquest article, no només hem trobat els pasdobles de Don Dionisio pare, sinó que també hem d'incorporar al llistat els pasdobles que també ha escrit el fill, Don Dionisio de Pedro. Els títols:

- "Pasdoble al carrer"
- "La cercavila"
- "El Ravalet"

Don Dionisio de Pedro va heretar de son pare la passió per la música i des dels 19 anys ha residit a Madrid i allí ha desenvolupat la seua faceta de músic, principalment com a professor del Conservatori Superior de Madrid i cap d'estudis i Director del Conservatori Professional "Amaniel". També ha estat gerent de i director de la "Joven Orquesta Simfónica" de la Fundación Coca-Cola España. I a més a més, ha escrit diferents llibres de didàctica i ensenyament de la música, "Teoría completa de la música (vol. 1 i vol. 2) "Manual de formas musicales", "Manual de ornamentación barroca", "Cuadernos de Lenguaje", etc. Per tant, podem dir que ha engrandit la figura de son pare.

A pesar de residir tants anys a Madrid, els títols del pasdobles, significativament en valencià, fan referència a la seua terra natal i d'infantesa, Sollana-L'Olleria. Principalment, "El Ravalet" és un cant nostàlgic als anys de joventut i a les vivències particulars pel barri antic del nostre poble del mateix nom. "La cercavila" i Pasdoble al carrer" són dos obres que entren dins de la categoria de pasdobles festers a l'estil dels que s'interpreten a les nostres terres en les fetes de moros i cristians. De manera, que també, espere i desitge que alguna de les nostres bandes en breu temps en fique algun a l'atril, com es diu en l'argot del músic.

I, finalment, com deia al principi, tenim obres d'altres autors que també cal afegir al llistat: Alguna ens l'havíem deixat l'any passat, per exemple, "125" de Marcos Mompó, pasdoble dedicat a l'Escola Musical Santa Cecília en el seu 125 aniversari. I "D'argent d'or" de Benedicto Mazó Espí amb arranjaments per a banda de Miguel Ángel Sarrió dedicat al músic i dolçainer Juan García, "Plata". I com a composicions noves del jove Isidro Guillen hem de citar el pasdoble "Associació Musical Vila de l'Olleria". La marxa cristiana, "BraveJovi" dedicada a un particular. I, principiament, la marxa mora "Arquera Abencerraje" dedicada a la malaurada i estimada Bea Micó. Per tant, ja sumem, ara mateix, més de 80 obres dedicades o relacionades amb l'Olleria i, per això, cal sentir-se molt orgullós. Que la música no pare que com deia Francesc Cerdà: "La festa sense la música, pràcticament, no és res"...

Bones festes i bona música.

"VIII Diada a l'Olleria" – 1999 – Francesc Cerdà.